

Hemşirelik Öğrencilerinin Psikiyatri Hemşireliğinde Yapay Zekâ Kullanımına Yönelik Algı, Beklenti ve Endişelerinin Derinlemesine İncelenmesi: Nitel Çalışma

Exploring Nursing Students' Perceptions, Expectations, and Concerns Regarding Using Artificial Intelligence in Psychiatric Nursing: A Qualitative Study.

Kübra GÜLİRMak GÜLER¹, Eda ALBAYRAK GÜNDA²

ÖZ

Yapay zekâ, psikiyatri hemşireliği alanında giderek artan bir öneme sahiptir. Hemşirelik öğrencilerinin bu konuda bilgi sahibi olmaları önemlidir. Bu araştırma, psikiyatri hemşireliğinde yapay zekâ konusunda hemşirelik öğrencilerinin algılarını, beklentilerini ve endişelerini anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma, Orta Karadeniz bölgesinde yer alan bir şehirdeki üniversite öğrencileri ile yürütülmüştür. 19 hemşirelik öğrencisi ile yarı yapılandırılmış mülakatlar yapılmıştır. Elde edilen veriler, Colaizzi'nin 7 aşamalı içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma planı, COREQ kriterleri esas alınarak yürütülmüştür. Analiz sonucunda üç ana tema ortaya çıkmıştır: 1. Yapay Zekaya Yönelik Algılar ve İkilemler, 2. Yapay Zekaya Yönelik Beklentiler 3. Yapay Zekaya Yönelik Endişeler. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin genel olarak yapay zekâ konusunda olumlu bir algıya sahip oldukları, yapay zekâ konusunda farklı beklentilerinin olduğu ancak bunun yanında bazı etik ve mahremiyet endişeleri taşıdıkları görülmüştür. Araştırma, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği alanında nasıl algılandığına dair derinlemesine bir anlayış sağlamış ve gelecekteki eğitim ve uygulama alanlarında rehberlik sağlayabilecek önemli bulgular sunmuştur. Yapay zekâ kullanımının psikiyatri hemşireliğindeki etik ve mahremiyet endişeleriyle birlikte ele alınması önemlidir. Bu nedenle, hemşirelik eğitiminde yapay zekâ etik kurallarının vurgulanması ve öğrencilere bilinçli bir şekilde yaklaşımı teşvik etmek gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Öğrencisi, Nitel Araştırma, Psikiyatri Hemşireliği, Yapay Zekâ.

ABSTRACT

Artificial intelligence is increasingly important in psychiatric nursing. Nursing students must be knowledgeable in this area. This study aimed to understand nursing students' perceptions, expectations, and concerns regarding artificial intelligence in psychiatric nursing. Qualitative research design with content analysis was employed. The study was conducted with university students in a city in the Central Black Sea region, involving semi-structured interviews with 19 nursing students. Data were analyzed using Colaizzi's 7-step content analysis method. The research adhered to COREQ criteria. Three main themes emerged from the analysis: 1. Perceptions and Dilemmas about Artificial Intelligence, 2. Expectations Regarding Artificial Intelligence, and 3. Concerns Regarding Artificial Intelligence. According to the findings, students generally have a positive perception of artificial intelligence but hold different expectations and harbor ethical and privacy concerns. The study provided an in-depth understanding of how artificial intelligence is perceived in psychiatric nursing and offered important insights that can guide future education and practice. Addressing ethical and privacy concerns related to using artificial intelligence in psychiatric nursing is crucial. Therefore, emphasizing artificial intelligence ethical guidelines in nursing education and promoting a conscientious approach among students are essential.

Keywords: Nursing Student, Qualitative Research, Psychiatric Nursing, Artificial Intelligen

Bu araştırma için etik kurul izni Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan (2024-303 numaralı) alınmıştır

¹ Doktor Araştırma Görevlisi, Kübra GÜLİRMak GÜLER, Psikiyatri Hemşireliği Anabilimdalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, gulirmak.kubra.24@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4450-3737.

² Doktor Araştırma Görevlisi, Eda ALBAYRAK GÜNDA², Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilimdalı, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, edalbyrk@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0271-2955

İletişim / Corresponding Author:

Kübra GÜLİRMak GÜLER

Geliş Tarihi / Received: 02.07.2024

e-posta/e-mail:

Yazar e-mail adresi: gulirmak.kubra.24@gmail.com

Kabul Tarihi/Accepted: 04.11.2024

GİRİŞ

Son yıllarda, yapay zekâ (YZ) tıp ve sağlık alanlarında önemli bir değişim ve dönüşüm sürecine öncülük etmektedir.¹ Bu teknolojik gelişim, sağlık hizmetlerinin verimliliğini artırma, hasta bakımını iyileştirme ve sağlık profesyonellerinin iş yükünü hafifletme gibi birçok potansiyel avantaj sunmaktadır.¹⁻² Yapay zeka teknolojileri, sağlık disiplinin diğer alanlarında olduğu gibi hemşirelik alanında çeşitli amaçlar için kullanılmaktadır.³ Hasta takibi ve bakımında kullanılan yapay zeka, hastaların tıbbi verilerini analiz ederek hastalık risklerini belirleyebilir ve tedavi süreçlerini optimize edebilir.⁴ Bu yaklaşım, hemşirelerin daha etkili bir şekilde hasta izlemi yapmasına ve gerekli müdahaleleri zamanında gerçekleştirmesine olanak tanır. Ayrıca, yapay zeka destekli sistemler, hemşirelerin hasta monitörlerinden gelen verileri analiz ederek olası komplikasyonları önceden tespit edebilir ve sağlık ekibine uyarı verebilir.⁵ Tüm bunların yanında yapay zeka hasta dosyalarının yönetiminde de kullanılmaktadır.⁶ Hastaların tıbbi geçmişi, ilaç reaksiyonları ve tedavi planları gibi bilgiler, yapay zekâ algoritmaları tarafından analiz edilerek hemşirelere daha doğru ve hızlı kararlar alma imkanı sağlamaktadır.⁷ Bu da hemşirelerin hasta bakımında daha etkin olmalarını sağlamaktadır.⁴⁻⁸ Bu durum, hemşirelerin iş yükünü azaltabilir ve daha fazla zaman hastalarla birebir iletişim kurmaya ve bakım sağlamaya odaklanmalarını sağlayabilir. Bu nedenle, yapay zekâ teknolojileri, hemşirelerin iş akışını iyileştirmek ve hasta bakımını optimize etmek için güçlü bir araç olarak görülmektedir.⁹⁻¹⁰ Bu teknoloji, özellikle psikiyatri hemşireliği alanında, tedavi süreçlerinin daha etkili ve kişiye özel hale getirilmesine olanak tanıyarak önemli bir yenilik sağlayabilir. Bunun gibi, yapay zekanın tıbbî teşhis faaliyetlerinde önemli bir yere sahip olduğu da artık kabul edilmektedir.¹¹

Hemşireliğin uzmanlık alanlarından biri olan Psikiyatri hemşireliği, bireylerin ruh sağlığını korumak ve iyileştirmek amacıyla

çeşitli tedavi ve destek hizmetleri sunan önemli bir alan olarak öne çıkmaktadır.

Son yıllarda, yapay zekâ teknolojisinin bu alandaki kullanımı giderek artmaktadır.¹²⁻¹³ Örneğin, yapay zekâ destekli değerlendirme araçları, hastaların ruh sağlığı durumunu değerlendirmek ve teşhis koymak için kullanılmaktadır.¹⁴ Ayrıca, yapay zekâ psikososyal alanlarda da hastaların rol ve sorumluluklarını yerine getirmelerine yardımcı olabilir. Depresyon ve anksiyete gibi ruh sağlığı sorunlarında kişiselleştirilmiş destek sunarak tedavi süreçlerini desteklerken, hatırlatıcılar ve izleme sistemleri aracılığıyla tedaviye uyumu artırabilir ve sağlık profesyonellerinin hastaları daha etkin izlemelerine olanak tanır.¹⁵

Yapay zekâ tabanlı terapi ve danışmanlık uygulamaları, bireylerin ruh sağlığına yönelik tedavi ve destek almasını kolaylaştırmaktadır.⁴ Yapay zekâ ayrıca, psikiyatri hemşirelerine hastaların tedaviye yanıtını izleme, tedavi planlarını optimize etme ve hastaların bakımını kişiselleştirme konularında yardımcı olabilir.¹⁶⁻¹⁷ Tüm bunların yanında, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği pratiğinde kullanımıyla ilgili bazı endişeler bulunmaktadır. Bunlar arasında, hastaların gizliliğinin ve güvenliğinin korunması, teknolojiye bağımlılık ve insan temasının azalması gibi konular yer almaktadır.¹⁸ Bu nedenle, psikiyatri hemşirelerinin yapay zekanın etik ve etkili kullanımını sağlamak için bu teknolojiyi dikkatli bir şekilde değerlendirmesi ve uygulaması önemlidir.⁴

Hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekaya yönelik bilgi sahibi olmaları son derece önemlidir.⁴ Öğrencilerin meslekleriyle ilgili teknolojik gelişmeleri takip etmeleri ve bu teknolojileri etkili bir şekilde kullanabilmeleri gerekmektedir.¹⁹ Hemşirelik öğrencileri, yapay zekâ destekli araçların nasıl kullanıldığını anlayarak, hastaların bakım kalitesini artırabilir ve tedavi süreçlerini iyileştirebilirler. Ayrıca, yapay zekâ

teknolojilerini kullanarak hastalara daha kişiselleştirilmiş ve etkili bakım sağlayabilirler. Bu da hemşirelik öğrencilerinin yapay zekâ hakkında bilgi sahibi olmalarının önemini vurgular.²⁰⁻²¹ Son olarak, yapay zekâ kullanımının etik sorunları da psikiyatri hemşireliği alanında dikkate alınması gereken bir konudur. Hemşirelik öğrencileri, yapay zekâ kullanımının etik ve yasal boyutlarını anlamalı ve bu teknolojileri kullanırken hastaların haklarını korumalıdır.²² Aksi takdirde, hastaya bir zarar verilmesi durumunda söz konusu zararlardan dolayı hukukî sorumluluk gündeme gelebilir.^{23,24} Bu nedenlerle, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekâ hakkında bilgi sahibi olmaları, mesleki gelişimleri ve hasta bakımında kalitenin artırılması açısından hayati öneme sahiptir.²⁵⁻²⁶

Bu bağlamda, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekâ teknolojisine yönelik algılarını ve beklentilerini derinlemesine inceleme amacıyla yapılan bu çalışma önemlidir. Literatürde yer alan birçok araştırma yapay zekâ teknolojisinin sağlık alanındaki genel kullanımını ele alırken, bu çalışma özellikle hemşirelik öğrencilerinin bu teknolojiyi nasıl gördüklerini ve gelecekteki beklentilerini derinlemesine anlamaya odaklanmaktadır.²²

²⁷⁻²⁹ Ayrıca, yapay zeka teknolojilerinin hemşirelik eğitimine ve pratiğine entegrasyonu ile ilgili öğrencilerin beklentileri ve endişeleri gibi konulara odaklanarak, bu alandaki bilgi boşluklarını doldurma ve gelecekteki araştırmalara yol gösterme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle, çalışmanın odak noktası ve metodolojisi, literatürdeki diğer araştırmalardan farklılaşmasını sağlamaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekâ kullanımı hakkındaki algılarını ve beklentilerini derinlemesine anlamak, hemşirelik eğitiminde yapay zekâ içeriğinin geliştirilmesine ve öğrencilerin teknolojiye uyum sağlama sürecinin desteklenmesine katkı sağlayabilir.

Bu araştırmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekaya yönelik algı, beklenti ve endişelerini derinlemesine incelemektir. Bu bağlamda, öğrencilerin yapay zekaya ilişkin algılarını, bu teknolojiye yönelik beklenti ve endişelerini anlamak, psikiyatri hemşireliği eğitimi ve uygulaması için önemli bir adım olacaktır. Araştırmanın sonuçları, hemşirelik eğitim programlarının ve psikiyatri hemşireliği pratiğinin yapay zekâ entegrasyonunu desteklemek için yol gösterici olabilir.

MATERYAL VE METOD

Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma desenlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada, her katılımcının bakış açısını kesintisiz bir şekilde paylaşmasına izin veren, aynı zamanda her bireyin farklı ve öznel deneyimlerini keşfedilmesine olanak tanıyan yarı yapılandırılmış bir mülakat yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekâ kullanımına ilişkin deneyimlerini optimize etmek amacıyla, katılımcıların deneyimlerini tanımlamak için yapılandırmacı bir bakış açısı benimsenmiştir. Araştırma boyunca yazarlar, nitel araştırmaların raporlanmasını standardize ederek araştırmacılara rehberlik eden ve araştırma sürecinin kapsamlı bir şekilde raporlanmasını sağlayan Nitel Araştırma Raporlama Kriterlerini (COREQ) izlemiştir.

Bu sayede araştırmanın kalitesini artırmış, sonuçların doğruluğunu ve güvenilirliğini sağlanmıştır. Bu rehber ayrıca araştırma süreçlerinin daha şeffaf bir şekilde sunulmasına yardımcı olmuş ve okuyucuların araştırmanın yapısal ve metodolojik detaylarını daha iyi anlamasına olanak tanımıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, Orta Karadeniz Bölgesi'nde yer alan bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Örneklemi ise, bu kişiler arasından dahil edilme kriterlerine uyan öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu

yöntemle 4. sınıf olup psikiyatri hemşireliği intörn öğrencileri araştırma kapsamına alınmıştır. Veriler, katılımcılarla yapılan bireysel görüşmeler aracılığıyla yarı yapılandırılmış form kullanılarak elde edilmiştir.

Katılımcılar ve Özellikleri

Araştırma, 2024 yılında Mayıs-Temmuz ayında yürütülmüştür. Araştırma grubunun oluşturulmasında, belirli özelliklere sahip bireyleri belirlemek amacıyla amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu yolla daha önce yapay zekâ konusunda fikir sahibi olan veya farklı yollarla deneyimi olmuş (1), hemşirelik bölümü 4. sınıfta olup aktif olarak öğrenimine devam eden (2) ve psikiyatri hemşireliği intörn dersini seçmiş (3) öğrenciler belirlenmiştir ve bunlar arasından araştırmaya katılmayı kabul eden (4) öğrenciler dahil edilmiştir. Araştırmaya katılmayı reddedenler (1), daha önce yapay zekâ konusunda herhangi bir bilgi sahibi veya deneyimi olmayanlar (2) ise araştırmaya dahil edilmemiştir. Örneklem büyüklüğü, elde edilen verilerde doygunluk durumuna göre belirlenmiştir. Nitel çalışmalarda, literatürde veri doygunluğuna ulaşmak için 12 kişinin yeterli olduğu ifade edilmektedir ve doygunluğun, aynı kodların tekrarlanmaya başladığı noktada elde edildiği belirtilmektedir.^{30,31} Her iki kriterin de sağlandığı düşünülerek bu araştırma 19 katılımcı ile tamamlanmıştır. Araştırmaya başlamadan önce 19 öğrencinin hepsinden hem yazılı hem de sözlü onam alınmış ve katılımcıları anonimleştirmek için (K1, K2 gibi) sırayla numaralandırılmıştır.

Bu çalışmada 4. sınıf psikiyatri hemşireliği intörnlük öğrencilerinin tercih edilmesinin özel bir amacı bulunmaktadır. Çünkü bu öğrenciler, mezuniyet öncesinde psikiyatri hemşireliği dersi almaktadır ve psikiyatri kliniklerinde staj yapmaktadırlar. Bu durum, öğrencilerin psikiyatri hemşireliği konusunda deneyimli olmalarını sağlamakta ve psikiyatri hemşireliği uygulamaları hakkında derin bilgi ve beceriye sahip olmalarını desteklemektedir. Dolayısıyla, bu durum psikiyatri hemşireliği alanında yapay

zekâ kullanımıyla ilgili daha kapsamlı ve detaylı bir bakış açısına sahip olmalarını sağlamaktadır. Hem teorik hem de pratik bilgi birikimine sahip olmaları, daha nitelikli ve kapsamlı görüşler sunmalarına olanak tanırken, klinik deneyimlerinin yapay zekâ teknolojilerini uygulamada ve etkileşimde gözlemlene fırsatı sunması da araştırmanın sonuçlarını zenginleştirmektedir.

Veri Toplama Süreci

Bu çalışmada, veri toplama süreci özenle yapılandırılmış ve araştırmanın gereksinimlerine uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Sürecin başlangıcında, araştırma sorularını ve hedeflerini destekleyecek en uygun veri toplama teknikleri belirlenmiştir. Katılımcıların deneyimlerinden, düşüncelerinden ve duygularından derin ve zengin bilgiler elde etmek için yarı yapılandırılmış görüşmeler, doğrudan gözlemler ve anlatı analizleri gibi yöntemler kullanılmıştır. Görüşmeler, katılımcıların istedikleri ve rahat edebilecekleri bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, görüşme yapılan yerlerin sessiz, sakin, ısı, aydınlatma ve havalandırma açısından uygun olmasına özen gösterilmiştir. Katılımcıları açık ve dürüst bir iletişim ortamında teşvik etmek için terapötik iletişime dayalı bir atmosfer sağlanmıştır. Görüşmelere başlamadan önce, katılımcıların ve araştırmacının birbirleriyle tanışması için kısa süreli ısınma görüşmeleri yapılmıştır. Görüşme sırasında ses kaydı ve notlar alınacağı belirtilmiş ve katılımcılara verilerin kullanım amacı ve yerleri, gizlilik, depolama, isimlerin anonimleştirilmesi gibi konularda detaylı bilgiler verilmiştir. Katılımcılar, istedikleri zaman araştırmadan ayrılma hakları olduğu ve kendilerini rahatsız hissettiklerinde, soruları yanıtsız bırakmak istediklerinde veya mola ihtiyacı duyduklarında bunu araştırmacıya rahatça iletebilecekleri konusunda özellikle bilgilendirilmiştir. Ön mülakatlar, araştırma verilerine dahil edilmemiştir. Görüşmelerin süresi, katılımcıların yanıtlarına bağlı olarak değişmekle birlikte genellikle 30 ila 40 dakika arasında sürmüştür. Görüşme öncesi öğrencilerin desteklenmesi için, öğrencilerle

anlaşma sağlanmış ve görüşme sürecinde, içten duygularını tam olarak ifade etmeleri konusunda teşvik edici takip soruları, açıklamalar ve diğer mülakat teknikleri kullanılmıştır. Öğrencilerin yüz ifadeleri, hareketleri, duraklamaları ve beden dili dikkatlice gözlemlenmiş ve kaydedilmiş, bilgi doygunluğuna ulaşıldığında mülakat sonlandırılmıştır. Gözlemler sırasında, mümkün olduğunca az müdahale ile katılımcıların doğal davranışları kaydedilmiş ve alınan notlar konunun mevcut bilgilerini ve tarihsel bağlamını anlamak için kapsamlı bir şekilde kullanılmıştır. Mülakatların örneklem büyüklüğü, veri toplama ve analiz sürecinde yeni temaların ortaya çıkmayacağı kriterine dayanmaktadır. Veriler tekrar etmeye başladığında, 19 öğrenci ile görüşmeler tamamlanmıştır.

Araştırma süresi boyunca, katılımcıların gizliliği ve veri bütünlüğüne büyük önem verilmiştir. Katılımcıların rızası alınarak ve etik ilkelere sıkı sıkıya bağlı kalınarak toplanan veriler, güvenli bir şekilde korunmuştur. Detaylı notlar alınmış ve ses kayıtları, kelime kelime her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı transkribe edilerek verilerin doğruluğu sağlanmıştır. Araştırmanın ilerleyen aşamalarında, yeni bilgilerin ve bulguların ortaya çıkmasıyla, araştırma soruları ve veri toplama yöntemleri esnek bir şekilde yeniden şekillendirilmiştir. Bu aşamalı ve uyumlu yaklaşım, araştırma konusunu çok yönlü ve derinlemesine anlaşılmasını sağlamıştır, böylece nitel araştırmanın zenginliğini ve anlamını önemli ölçüde artırmıştır. Her bir görüşme, birinci yazar tarafından ses kayıt cihazı ve telefon kullanarak iki cihaz yardımıyla dikkatlice kayıt altına alınmıştır. Bu özenli ve sistematik yaklaşım, verilerin analiz aşamasında doğruluğunun ve derinliğinin korunmasına yardımcı olmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış veri toplama formu, kapsamlı bir literatür taramasının ardından hazırlanmıştır.^{4,13,21} Formun ilk taslağı oluşturulduktan sonra, nitel araştırmalar konusunda deneyimli ve psikiyatri hemşireliğinde görev yapmış üç

uzman tarafından gözden geçirilerek son halini almıştır. Bu form, iki ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, katılımcıların demografik özellikleri ve yapay zekâ konusundaki deneyimleri hakkında bilgiler toplanırken, ikinci bölümde katılımcıların düşüncelerini ve deneyimlerini detaylı bir şekilde ifade etmeleri için özenle hazırlanmış açık uçlu sorular bulunmaktadır. Görüşmelerde, katılımcıların yapay zekaya yönelik algılarını, beklentilerini ve endişelerini keşfetmek için beş ana soru ve bunların alt soruları kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat formundaki sorular şunlardır:

1. Yapay zekaya yönelik algınız nasıldır? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?
2. Yapay zekanın psikiyatri hemşireliği uygulamalarında nasıl bir rol oynayabileceğini düşünüyorsunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?
3. Yapay zekâ kullanımının psikiyatri hemşireliğine olumlu katkıları olabileceğini düşünüyor musunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?
4. Yapay zekâ kullanımının psikiyatri hemşireliği pratiğinde hangi endişelere yol açabileceğini düşünüyorsunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?
5. Yapay zekanın psikiyatri hemşireliği uygulamalarında etik sorunlara yol açabileceğini düşünüyor musunuz? Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

Veri Analizi

Veri toplama, düzenleme ve analiz işlemleri peşpeşe yürütülmüştür. Her mülakatın hemen ardından, ses yoluyla kaydedilen veriler, kelime kelime ve cümle cümle metinsel bilgilere dönüştürülmüştür. Bu dönüşüm işlemi her mülakatın bitiminden itibaren 24 saat içinde tamamlanmış ve transkript içeriğinin doğruluğu titizlikle kontrol edilmiştir. Ardından, metinsel içerik, manuel olarak kodlanmış ve analiz edilmiştir. Analiz sürecinde Colaizzi'nin yedi adımlı analiz yöntemi uygulanmıştır.³² Analiz süreci, iki araştırmacının görüşme transkriptlerini bağımsız olarak birden fazla kez okuyarak

içerikleri derinlemesine anlamaya çalışmalarıyla başlamıştır. Bu okumalar sırasında, katılımcıların ifadelerinden önemli görülen kısımlar seçilerek ve daha net vurgulanmıştır. Bu ifadeler, katılımcıların verdikleri tekrar eden yanıtlara göre özenle seçilmiştir. Ardından, seçilen ifadelerin altında yatan daha derin anlamlar saha notları yardımıyla keşfedilerek bu anlamlar üzerine yoğunlaşmıştır. Araştırmacılar, bu derin anlamlar üzerine tartışarak, bunları ortak bir anlayış çerçevesinde birleştirerek, doğrulamış ve uzlaşıya varana dek bu süreci tekrarlamışlardır. Daha sonrasında, elde edilen kategoriler, temalar ve alt temalar belirlenerek sınıflandırılmış ve netlik kazanması için düzenlemeler yapılmıştır. Analizin doğruluğunu ve okuyucunun verileri yorumlamasına olanak tanımak için katılımcıların doğrudan ifadelerine yer verilmiştir. Araştırma bulguları, daha sonra katılımcılarla paylaşılarak, temaların doğruluğu ve içeriğin güvenilirliği pekiştirilmiştir. Bu yaklaşım, araştırmanın şeffaflığını ve katılımcı perspektiflerinin doğruluğunu artırarak, araştırmanın derinliğine ve zenginliğine katkıda sağlamıştır.^{33,34}

Çalışmanın Geçerliliği ve Güvenilirliği

Bu çalışmada, içsel geçerliliğin sağlanması için araştırma sürecinin adımları ve metodolojisi dikkatle planlanmıştır. Araştırma tasarımı, veri toplama yöntemleri ve analiz süreci, araştırma sorularını ve hedeflerini doğru bir şekilde yansıttıkları şekilde yapılandırılmıştır. Araştırma sırasında olası değişkenleri kontrol altında tutmak için standartlaştırılmış prosedürler (COREQ) titizlikle uygulanmıştır (Tablo 1). Verilerin transfer edilebilirliği, güvenilirliği ve doğrulanabilirliği, verilerin inandırıcılığını artırmıştır.³⁵ Katılımcı seçimi ve veri toplama yöntemlerine gösterilen özen, içsel geçerliliği güçlendirmiştir. Araştırmacı, katılımcılarla güvenilir ve samimi bir ilişki kurarak, katılımcıların deneyimlerini açıkça ve doğru bir şekilde ifade etmelerini sağlamıştır. Nitel araştırma yöntemine dayalı olarak elde edilen katılımcı görüşleri, doğrudan ifadelerle objektif bir şekilde yansıtılmıştır. Katılımcı

deneyimlerini olumsuz etkileyebilecek etmenlerden kaçınılmış ve veriler, iki ayrı araştırmacı tarafından bağımsız olarak, dikkatlice yorumlanmıştır.

Dışsal geçerliliği artırmak için, araştırma sonuçlarının başka bağlamlara veya durumlara uygulanabilirliğini belirlemeyi içermektedir. Bu çalışmada dışsal geçerliliği sağlamak için, örneklem seçimi, araştırma konusunu temsil edecek şekilde dikkatlice yapılmıştır. Örneklem karakteristیک özellikleri olabildiğince, hedeflenen popülasyonu doğru bir şekilde yansıttıkları şekilde seçilmiştir. Araştırma sonuçlarının, benzer bağlamlarda veya durumlarda tekrarlanabilirliği sağlamak için sonuçlar farklı zamanlarda bağımsız olarak, diğer araştırmacılar tarafından incelenmiş ve doğrulanmıştır. Araştırmadan elde edilen kategori, tema ve alt temalar araştırma sürecinden bağımsız olan üç uzmana daha kontrol ettirilmiştir. Bulguların benzer koşullarda geçerliliğinin değerlendirilmesiyle, dışsal geçerlilik artırılmıştır.

Araştırma Ekibi ve Yansıtıcılık

K.G.G. ve E.A.G., psikiyatri/ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği disiplininde doktor araştırma görevlisi olarak akademik kariyerlerine devam etmektedirler. Her iki araştırmacı da psikiyatri/ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği alanında uzun yıllara dayanan deneyime sahiptir ve niteliksel araştırma metodolojileri konusunda derin bir bilgi birikimine sahiptir. Ayrıca, bu alanda çeşitli çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Bu zengin deneyim ve uzmanlık, araştırma süreçlerinin dikkatli ve kapsamlı bir şekilde yönetilmesine olanak sağlamıştır. Bu araştırmacılar, nitel araştırma yöntemlerine hakimiyetleri ve farklı bakış açılarıyla araştırmanın kalitesini artırmışlardır.

Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırma için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler etik kurulundan 2024-303 numaralı etik kurul izni alınmıştır. Araştırma sürecinde, etik ilkelerin titizlikle uygulanmasına büyük önem verilmiştir. Başlangıçta, katılımcılardan

önceden bilgilendirilmiş onamlar alınmıştır; bu şekilde katılımcılar, araştırmanın amacı, süreci ve olası sonuçları hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirilmişlerdir. Mahremiyet ve gizlilik haklarına özellikle dikkat edilmiş olup, görüşmeler sırasında katılımcıların kişisel bilgileri gizli tutulmuş ve alınan bilgiler sadece araştırma amacıyla kullanılmıştır. Adalet ilkesine uygun olarak, her bir katılımcı eşit muamele görmüş ve herhangi bir ayrımcılık yapılmamıştır.

Araştırmanın sonuçları, katılımcıların ifadelerine sadık kalınarak doğruluk ve güvenilirlik ilkesine uygun olarak sunulmuş, görüşmelerin kaydedilmesi ve transkriptlerin hazırlanması büyük bir titizlikle

gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi dikkatlice yapılmış ve doğrulanabilirliği sağlanmıştır. Araştırmanın yürütülmesi sırasında bilimsel ve profesyonel standartlara tam uyum sağlanmış, araştırma ekibi profesyonel davranış ve dürüstlüğü korumuştur. Bu etik ilkeler, araştırmanın doğru, güvenilir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için hassasiyetle uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçları, bu etik ilkelerin gözetilmesiyle elde edilmiş ve rapor edilmiştir. Tüm kayıtlar şifre korumalı bir aygıtta saklanmıştır. Çalışma, 1964 Helsinki Bildirgesi ve Ulusal Araştırma Komitesi'nin etik standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. Niteliksel araştırmayı raporlamak için birleştirilmiş kriterler (COREQ)

Number	Öge	Rehber sorular	Açıklamalar
Kişisel Özellikler			
1	Görüşmeci/kolaylaştırıcı	Görüşmeyi gerçekleştiren yazarlar	Görüşmeyi birinci yazar yürütmüştür.
2	Kimlik bilgileri	Araştırmacının eğitim bilgileri	Birinci yazar: Doktora, İkinci yazar: Doktora
3	Meslek	Çalışma sırasında iş/meslekleri	Birinci yazar: Dr. Araştırma Görevlisi, Psikiyatri Hemşiresi İkinci yazar: Dr. Araştırma Görevlisi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşiresi
4	Cinsiyet	Araştırmacının cinsiyeti	İki araştırmacı: Kadın
5	Deneyim ve eğitim	Araştırmacının eğitim durumu/deneyimi	Birinci ve ikinci yazar, nitel araştırma konusunda eğitim almış, her iki araştırmacı da nitel araştırmalar konusunda deneyime sahiptir. Çeşitli dergilerde yayınları bulunmaktadır.
Katılımcılarla ilişki			
6	İlişki durumu	Eğitim başlamadan önce katılımcılarla kurulan ilişki	Çalışmaya başlamadan önce kısa bir ön görüşme yapılmıştır.
7	Görüşmecinin katılımcı bilgisi	Katılımcıların araştırmacı hakkındaki bilgisi	Katılımcılar, araştırmacıların psikiyatri/ruh sağlığı ve hastalıkları hemşiresi alanında doktora mezunu olduğunu biliyorlardı.
8	Görüşmeci özellikleri	Görüşmeci hakkında bilinenler	Her görüşmenin başında katılımcılara çalışmanın amacı ve hedefleri hakkında bilgi verildi.
Alan 2. Çalışma tasarımı Teorik çerçeve			
9	Metodolojik yönelim ve Teori	Kullanılan metodoloji	Bu araştırmada içerik analizi deseni kullanılmıştır.
Katılımcı seçimi			
10	Örnekleme	Katılımcıların seçimi	Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır.
11	Yaklaşım yöntemi	Katılımcılara yaklaşım	Katılımcılara teröpatik iletişim yöntemleri ile yaklaşılmış, kendilerini rahat hissedebilecekleri rahat bir ortam sağlanmaya çalışılmıştır.
12	Örnek boyut	Katılımcı sayısı	Çalışmaya toplam 19 katılımcı dahil edilmiştir.
13	Katılmama	Katılımcılar ve red durumu	Araştırmaya katılmayı reddeden kişi olmadı.
Dizayn			
14	Veri toplama	Verilerin toplandığı yer	Araştırmacının veri toplama bölümünde ayrıntılı bilgi verilmektedir.
15	Katılımcı olmayanların varlığı	Katılımcılar ve araştırmacılar dışında ortamda bulunan kişiler	Gözlemci bulunmamaktadır.
16	Örneklemin açıklaması	Örneklemin özellikleri	Yapay zekâ konusunda bilgisi veya deneyimi olan kişiler dahil edildi.
Veri toplama			
17	Görüşme rehberi	Sorular, istemler ve kılavuzlar, Pilot görüşme yapıma durumu	Yöntemler bölümünde detaylı bilgi verildi.
18	Tekrarlı görüşme	Tekrarlı görüşme sayısı	Hayır
19	Ses kayıt	Araştırmada kullanılan kayıt türü	Görüşmeler verilerin silinme ihtimaline karşı iki ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır.
20	Notlar	Mülakat sırasında not alam durumu	Tüm katılımcıların yanıtları ve araştırmacı gözlemleri kaydedildi.
21	Süre	Mülakatların süresi	Her bir görüşme 30 ile 40 dakika arasında sürmüştür.
22	Veri doygunluğu	Veri doygunluğu	Veri doygunluğuna 19 kişide ulaşıldı.
23	Verilerin katılımcılara iadesi	Transkriptlerin katılımcılara iadesi	Evet
Alan 3: Analiz ve Bulgular			
24	Veri kodlayıcı sayısı	Verileri kodlayan kişi sayısı	İki araştırmacı kodları tanımladı.
25	Kodların tanımlanması	Kodların tanımlanması	Kategori, temalar ve alt temalar olarak belirlendi. Sonrasında 3 uzman kontrol etti.
26	Temaların türetilmesi	Tema analizi	Temalar ilgili verilerden türetilmiştir.
27	Yazılım	Kullanılan yazılım	Veriler manuel olarak analiz edildi.
28	Katılımcı kontrolü	Katılımcılar tarafından geri bildirim	Hayır
Raporlama			
29	Sunulan alıntılar	Temalar ve alıntılanma	Evet. Temaları/bulguları göstermek için katılımcılardan elde edilen ifadelerin alıntıları sunulmuştur.
30	Tutarlılık	Sunulan veriler ile bulgular arasında tutarlılık	Evet
31	Ana temaların netliği	Ana temaların sunumu	Evet
32	Küçük temaların netliği	Farklı temaların açıklanması	Evet

BULGULAR VE TARTIŞMA

Tablo 2. Katılımcıların özellikleri

İsim	Yaş	Cinsiyet	YZ konusundaki bilgi düzeyiniz	YZ kullanma konusunda ne kadar endişe hissediyorsunuz?
K1	21	Kadın	Orta Düzey	Orta düzeyde
K2	22	Erkek	Düşük Düzey	Kararsız
K3	21	Kadın	Orta Düzey	Orta düzeyde
K4	23	Erkek	Yüksek Düzey	Yüksek Düzeyde
K5	22	Kadın	Düşük Düzey	Düşük
K6	23	Erkek	Yüksek Düzey	Orta düzeyde
K7	22	Kadın	Düşük Düzey	Düşük
K8	22	Kadın	Orta Düzey	Orta düzeyde
K9	25	Kadın	Orta Düzey	Orta düzeyde
K10	23	Kadın	Yüksek Düzey	Yüksek Düzeyde
K11	24	Erkek	Düşük Düzey	Yüksek Düzeyde
K12	22	Kadın	Orta Düzey	Yüksek Düzeyde
K13	21	Erkek	Orta Düzey	Orta düzeyde
K14	22	Erkek	Yüksek Düzey	Orta Düzeyde
K15	23	Erkek	Orta Düzey	Kararsızım
K16	21	Kadın	Orta Düzey	Orta düzeyde
K17	22	Erkek	Düşük Düzey	Düşük düzeyde
K18	21	Kadın	Yüksek Düzey	Yüksek Düzeyde
K19	23	Erkek	Orta Düzey	Kararsız

Tablo 2'ye göre, katılımcıların %52.6'sı kadın öğrencilerden oluşmakta olup, yaş aralıkları genellikle 21 ile 25 yıl arasındadır. Katılımcıların çoğu (%47.3) Yapay zeka hakkında orta düzeyde bilgiye sahiptir. Ayrıca, tüm katılımcıların yapay zeka konusundaki anlayışlarını artırmak istedikleri görülmektedir. Katılımcıların %42.1'i yapay zeka teknolojilerini kullanma konusunda orta düzeyde endişeye sahiptir. Bu bulgular, katılımcıların yapay zeka hakkındaki bilgi düzeyinin çoğunlukla orta seviyede olduğunu göstermektedir. Ancak, tüm katılımcıların yapay zeka konusundaki anlayışlarını artırmaya çalışmaları olumlu bir durumdur. yapay zeka teknolojilerini kullanma konusundaki orta düzeyde endişeler, öğrencilerin yapay zekanın potansiyel risklerinin farkında olduklarını gösterebilir. Bu bulgular, yapay zeka üzerine eğitim programlarının önemini vurgulamaktadır.

Tablo 3. Kategori, tema ve alt temalar

Kategori	Tema	Alt-tema
1. Yapay Zekaya Yönelik Algılar ve İnkilemler	A.Yapay Zeka: İlerlemenin Feneri mi, Tehlikenin Katalizörü mü?	A1. Belirsizlik ve potansiyel tehlike A2.Hasta takibi ve tanı öncesi belirtilerin tespiti A3. Pozitif bakış açısı
	B.Yapay Zekanın İleri Seviyesi: Korku ve Merak	B1. Gelecek endişesi ve belirsizli B2. Yapay zeka ve gizlilik endişe B3. Olumlu ve olumsuz yönlerin dilemması
2. Yapay Zekaya Yönelik Beklentiler	A.İş Yükünü Hafifleten Yapay Zeka: Psikiyatri Hemşirelerinin Müttefiki mi?	A1. Yapay zekanın klinik uygulaması A2. İş yükünü azaltma ve verimliliği artırma A3. Hasta destek hizmetleri danışmanlık A4. Risk faktörlerinin belirlenmesi ve izlenmesi
	B. Yapay Zekanın Dokunuşu: Psikiyatri Hemşireliğinde Yeni Bir Perspektif	B1. Kaliteli bakım artırma B2. İnsan sağlığı üzerinde daha hatasız sonuçlar verebilme B3. Psikiyatri hemşireliğinde yenilikçi uygulamaların katkısı
3. Yapay Zekaya Yönelik Endişeler	A.Psikiyatri Hemşireliğinde İletişim ve İşbirliğini Etkileme	A1. Hasta ile hemşire arasındaki iletişimi azaltma riski A2. İş yükünü azaltmanın hem iyi hem kötü yönleri A3. İnsan odaklı bakımın azalması ve Endişe verici etkiler
	B.Psikiyatri Hemşireliğinde Uyumsuzluk ve Adaptasyon Sorunlarına Yol Açma	B1. Yapay zekanın mesleki uyum ve değerler üzerindeki etkisi
	C.Psikiyatri Hemşireliğinde Bakım Kalitesi ve Hasta Güvenliği Üzerindeki Endişeler	C1. Hemşirelik gözetimi ve müdahalesinin azalması C2. Ayrımcılık ve doğru değerlendirmedeki engeller C3. İnsan iletişiminin azalması ve duygusal destek yetersizlik C4. Mahremiyet ve gizlilik ihlali riski C5. Doğru bilgi kaydı ve işlevsellik
	D.Psikiyatri Hemşireliğinde Yapay Zeka ve Etik Sorunlar	D1. Mahremiyet ihlali endişesi D2. Hata payı ve sağlık üzerindeki olası zararlar D3. Etik değerlerin zarara uğraması D4. Duygusal eksiklik ve tepki verme D5. Hasta-hemşire iletişimini etkileme

Tablo 3, araştırmanın ana kategorilerini, temalarını ve alt temalarını içermektedir. Bu kategoriler ve alt temalar, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekaya yönelik algı, beklenti ve endişeleri konusundaki düşünceleri anlamaya yönelik bir çerçeve sunmaktadır. Kategori, tema ve alt temalara yönelik ifade örnekleri aşağıda yer almaktadır;

1.Yapay Zekaya Yönelik Algılar ve İnkilemler

A.Yapay Zeka: İlerlemenin Feneri mi, Tehlikenin Katalizörü mü?

Bu tema başlığı, yapay zekanın hem ilerlemeyi teşvik eden bir faktör olarak görülme potansiyelini hem de insanlığın kontrolünden çıkabilecek potansiyel tehlikelerini vurgulamaktadır. "İlerlemenin Feneri mi, Tehlikenin Katalizörü mü?" ifadesi, yapay zekanın ilerlemenin ışığını temsil eden bir fener gibi olabileceği yanı sıra, aynı zamanda tehlikeli sonuçlara neden olabilecek bir katalizör gibi hareket edebileceğini ima etmektedir. Yani, yapay zekanın hem olumlu hem de olumsuz etkilerinin olabileceğine ve bu teknolojinin nasıl kullanıldığına bağlı olarak sonuçların değişebileceğine işaret etmektedir.

- “İleride ne olacağını bilmiyorum, çok iyi de olabilir, çok kötü de. Çok ileriye de götürebilir, insanlık için tehlikeli de olabilir”(K1)
- “Kontrollden çıkmadığı sürece yararlı olur.”(K6)
- “Yapay zekaya olumlu bakıyorum bence yararlı olabilir, bizi ileri götürebilir. Ancak bazı tehlikeli tarafları da olabilir”. (K10)
- "Psikiyatri hemşireliğinde yapay zeka kullanımı konusunda heyecanlıyım. Bu devrim niteliğinde olabilir." (K15)

B.Yapay Zekanın İleri Seviyesi: Korku ve Merak

Bu tema, yapay zekanın gelişmiş seviyelerine yönelik insanların duyduğu korku ve merakı ele almaktadır. Bu tema, yapay zekanın ileri seviyelerinin insanlar arasında hem endişe hem de ilgi uyandırdığı gerçeğine odaklanmaktadır. Yapay zeka, bilim ve teknolojinin ilerlemesiyle birlikte daha karmaşık ve etkileyici hale gelmektedir.

Bu gelişmeler, insanların hayatlarını kolaylaştırma, tıbbi tedavilerde iyileşme

sağlama, iletişimi artırma gibi birçok olumlu potansiyeli beraberinde getirirken, aynı zamanda da kontrolsüz bir şekilde kullanıldığında ciddi tehlikelere yol açabileceği endişesini uyandırmaktadır. Bu tema, insanların yapay zekanın ileri seviyelerine yönelik korkularını ve meraklarını anlamaya yöneliktir.

- “Bir yönden geleceğe yönelik oldukça kullanışlı olacak gibi bir yönden de korkutucu geliyor. Merakla olcakları bekliyorum”. (K8)
- “Yapay zeka faydalı kullanıldığında yararlı ama kötü insanlar tarafından ileride insanlığı kötü etkilemek için kullanılabilir.”(K14)
- “Kolaylık sağlayabilir, Kişisel bilgilerimi vermemekten yanayım. Yapay zeka işe yarar ama aynı zamanda çok tehlikelidir bence. İleride bu bilgilerle bizleri kontrol altına alabilir” (K12)
- “Yapay zekanın hem olumlu hem olumsuz yönlerinin olduğunu düşünüyorum. Faydalı açıdan kullanılırsa çok güzel başarılar doğuracağına inanıyorum” (K3)
- “Teknolojinin en faydalı olanının yapay zeka olduğunu düşünüyorum hayatımıza büyük kolaylık getirecek, özgürlük sağlayacak. Ancak bir yanım da kontrolden çıkarsa neler olabileceği konusunda korkmuyor değil..” (K11)
- “Psikiyatri hemşirelerine kolaylık sağlayabilir, ama duyguları hissedememesi, iletişim yönünden eksik olması insan bakımının önüne geçerse tehlikeli olabilir..” (K9)
- “Yapay zekanın psikoterapi seanslarından elde ettiği bilgileri başkalarıyla paylaşmasından endişe ediyorum.” (K16)

2. Yapay Zekaya Yönelik Beklentiler

A.İş Yükünü Hafifleten Yapay Zeka: Psikiyatri Hemşirelerinin Müttefik mi?

Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşirelerinin iş yükünü azaltmada nasıl bir rol oynayabileceğini ve onlara nasıl yardımcı olabileceğini değerlendirmektedir. “İş Yükünü Hafifleten Yapay Zeka” ifadesi, yapay zekanın rutin işlerde, veri analizinde ve karar destek sistemlerinde kullanılarak psikiyatri hemşirelerinin iş yükünü azaltabileceğini vurgulamaktadır. Bu, hemşirelerin daha fazla zaman ve enerjiyi klinik uygulamalara ve hastalarla etkileşime odaklanmalarına olanak tanıyabilir. “Psikiyatri Hemşirelerinin Müttefik mi?” sorusu ise, yapay zekanın psikiyatri hemşirelerinin yanında bir destek olarak işlev görebileceğini ve onların mesleki pratiklerini geliştirmelerine yardımcı olabileceğini sorgulamaktadır. Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşirelerine sağladığı potansiyel faydaları ve işbirliği olanaklarını ele alırken, aynı zamanda bu teknolojinin sınırlamalarını ve etik endişelerini de göz önünde bulundurmaktadır.

- “Yapay zekanın psikiyatri hemşireliğinde kullanımı bence büyük bir değişikliklere yol açabilir. Örneğin yapay zeka aracı ile hastalara, ilaç dozajları, terapi seçenekleri ve diğer tedavi yöntemleri için önerilerde bulunmayı içerebilir.” (K2)
- “Yapay zeka psikiyatri hemşirelerinin işini kolaylaştırabilir. Mesela psikiyatri hemşireleri dosya işlerini daha hızlı halledip, hasta bakımına ayırdıkları süreyi artırabilirler”. (K5)
- “Yapay zeka, sanal terapi seansları veya danışmanlık hizmetleri sunarak hastalara destek olabilir, tavsiyelerde bulunma gibi konularda hastalara ve hemşirelere destek olabilir” (K7)
- “Yapay zeka, hastaların sağlık verilerini izleyerek hastalık seyrini takip edebilir.” (K13)

- “Yapay zeka, hastaların risk faktörlerini analiz ederek intihar riski gibi önemli durumları belirleyebilir diye düşünüyorum”(K6)
- “Çalışma koşullarını kolaylaştırabilir”(K4)
- “Özellikle dosya iş yükünde ciddi katkıları olabileceğini düşünüyorum”(K13)
- "Yapay zeka, psikiyatri hemşirelerinin üçüncü gözü olabilir." (K17)

B. Yapay Zekanın Dokunuşu: Psikiyatri Hemşireliğinde Yeni Bir Perspektif

Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği alanında sunabileceği yeni bakış açılarını ve perspektifleri ele almaktadır. "Yapay Zekanın Dokunuşu" ifadesi, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği pratiğine getirebileceği yenilikleri ve değişiklikleri vurgulamaktadır. Bu, yapay zekanın tanı, tedavi ve bakım süreçlerindeki rolünü ve psikiyatri hemşirelerinin uygulamalarına nasıl entegre edilebileceğini ifade etmektedir. "Yeni Bir Perspektif" ise, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği alanında yeni fırsatlar ve görüş açıları sunabileceğini ve bu teknolojinin getirdiği yeniliklerin mesleğin gelişimine nasıl katkı sağlayabileceğini vurgulamaktadır. Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği pratiğindeki potansiyel etkilerini ve bu alanda yeni bir dönemin başlangıcını temsil etmektedir.

- “Psikiyatri hemşireliğine dair başka bir boyut kazandırılabilir.”.(P4)
- “Yenilikçi uygulamaların psikiyatri hemşireliğinde hasta bakımına yansımaları kolaylaştırabilir”(K12)
- "Yapay zeka, psikiyatri hemşireliği için çağ açıcı bir yenilik olacaktır." (K18)

3. Yapay Zekaya Yönelik Endişeler

A. Psikiyatri Hemşireliğinde İletişim ve İşbirliğini Etkileme

Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği pratiğinde iletişim ve işbirliğini nasıl etkileyebileceğini incelemektedir. "İletişim ve İşbirliğini Etkileme" ifadesi, yapay zekanın psikiyatri hemşirelerinin hastalarla olan iletişimini ve meslektaşlarıyla işbirliğini nasıl değiştirebileceğini vurgulamaktadır. Yapay zeka, hasta iletişimde ve meslektaşlar arası işbirliğinde yeni teknolojik araçlar ve yöntemler sunarak bu alanlarda çeşitli değişikliklere yol açabilir. Bu tema, yapay zekanın iletişim ve işbirliği dinamiklerine olan etkisini anlamak ve bu teknolojinin psikiyatri hemşireliği pratiğine nasıl entegre edilebileceğini araştırmayı amaçlamaktadır.

- “Psikiyatri hemşirelerine bazı konularda kolaylık sağlayabilir ancak, psikiyatri hastaları özellikle iletişime önem verdikleri için yapay zekaya sıcak bakmayabileceklerini düşünüyorum”.(K3)
- “İnsan gibi duygularının olmaması ve bunu hissedememesi karşındaki insana karşı vereceği tepkiyi ya da etik davranışı bilemeyebilir”(K8)
- “Psikiyatri hemşireliğinde hasta bakımında çok fazla kullanılmasının iletişime zarar verebileceğini düşünüyorum. İnsani duygulara sahip olmadığı için sorun oluşturabileceğini düşünüyorum”.(K10)
- “Bakım konusunda duygu ve şefkat kavramlarını baz alırsak yapay zeka ile bu aktarılmayabilir fakat pratik konusunda bir zararı olacağını düşünmüyorum.” (K12)
- “Yapay zeka araçları, hasta-hemşire iletişimini etkileyebilir ve duygusal bağ kurma yeteneğini azaltabilir. Bu da hasta memnuniyetini ve tedavi uyumunu olumsuz etkileyebilir.”(K8)
- "Yapay zeka insanlarla konuşabilir belki, ama psikiyatri hemşiresi gibi değil." (K18).

B. Psikiyatri Hemşireliğinde Uyumsuzluk ve Adaptasyon Sorunlarına Yol Açma

Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği alanında uyumsuzluk ve adaptasyon sorunlarına nasıl katkıda bulunabileceğini ele almaktadır. "Uyumsuzluk ve Adaptasyon Sorunlarına Yol Açma" ifadesi, yapay zekanın hemşirelik pratiğine entegrasyonu sürecinde ortaya çıkabilecek uyumsuzluklar ve adaptasyon zorluklarını vurgulamaktadır. Yapay zeka teknolojisinin uygulanmasıyla birlikte, psikiyatri hemşirelerinin mesleki beceri ve alışkanlıklarında değişiklikler meydana gelebilir. Bu değişiklikler, yeni teknolojinin kabul edilmesi ve kullanılması sürecinde uyum sağlama zorluklarına neden olabilir. Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği pratiğindeki uygulanmasıyla ilgili olası uyumsuzluk ve adaptasyon sorunlarını anlamak ve çözüm yollarını araştırmayı amaçlamaktadır.

- "Yapay zekanın mesleğin içerisine yerleşme sürecine kadar uyumsuzluklar yaşanabilir" (K10)
- "Psikiyatri hemşireliğinde sürekli kullanımı mesleki değerlerin zarar görmesine neden olabilir; meslek uyumunu bozabilir." (K4)
- "Yapay zekanın bazı yönleri psikiyatri hemşireliği açısından sıkıntılı ve uyumsuzluğa yol açabilir" (K11)

C. Psikiyatri Hemşireliğinde Bakım Kalitesi ve Hasta Güvenliği Üzerindeki Endişeler

Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği alanındaki kullanımının bakım kalitesi ve hasta güvenliği üzerindeki olası etkilerini ele almaktadır. "Bakım Kalitesi ve Hasta Güvenliği Üzerindeki Endişeler" ifadesi, yapay zeka teknolojisinin psikiyatri hemşireliği bakım süreçlerine entegrasyonunun, bakım kalitesi ve hasta güvenliği açısından beraberinde getirebileceği endişeleri vurgulamaktadır. Yapay zekanın kullanımıyla birlikte, hemşirelerin hasta bakımında karşılaştığı çeşitli zorluklar ve riskler ortaya çıkabilir. Hemşirelerin, yapay zeka teknolojilerine aşırı derecede bağımlı hale gelmesi, kendi klinik değerlendirme

yeteneklerini zayıflatabilir ve profesyonel gelişimlerini engelleyebilir.

- "Hastalara yaklaşımda tamamen yapay zekanın kullanımı, hemşire gözetiminin azalmasına yol açabilir. Bu da hatalı kararlar alınmasına veya beklenmedik durumların yönetilmesinde zorluklara neden olabilir." (K1)
- "Bakımda tamamen yapay zekanın kullanımı hemşirenin körelip verimliliğini düşürür." (K6)
- "Bence yapay zeka, hastalar arasında ayrımcılık yapabilir ve bazı hastaların daha doğru değerlendirilmesini engelleyebilir". (K7)
- "Yapay zeka, hastaların sağlık verilerini topladığı için analiz ederken mahremiyet ve gizlilik ihlallerine neden olabilir. Bu, hassas bilgilerin yetkisiz kişilerin eline geçme riskini artırabilir." (K9)
- "Yapay zeka araçları, hastalarla birebir iletişimi azaltabilir ve insan dokunuşunu, empatiyi ve duygusal desteği yetersiz bırakabilir. Bu, hasta-hemşire ilişkilerinde derinlik kaybına neden olabileceğini düşünüyorum." (K10)
- "Özellikle dosya konusunda dikkatli olunmazsa yanlış bilgiler kayıtlara geçebilir onun dışında kesinlikle işe yarayacağını düşünüyorum". (K14)
- "Eğer yapay zeka aldığı bilgileri yanlış işlerse, durum karmaşık hale gelebilir." (K 19).

D. Psikiyatri Hemşireliğinde Yapay Zeka ve Etik Değerler

Bu tema, psikiyatri hemşireliği alanında yapay zeka kullanımının etik boyutlarını ele almaktadır. "Yapay Zeka ve Etik Değerler" ifadesi, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği uygulamalarında kullanılmasıyla ortaya çıkabilecek etik sorunları ve değerleri vurgulamaktadır. Yapay zekanın psikiyatri hemşireliğinde kullanımıyla birlikte, hastaların mahremiyeti, gizliliği, adalet, dürüstlük gibi temel etik değerlerin korunması ve uygulanması konuları ön plana

çıkılmaktadır. Bu tema, yapay zekanın psikiyatri hemşireliği pratiğindeki etik yönlerini inceleyerek, bu teknolojinin kullanımının etik açıdan ne tür sorunlar doğurabileceğini ve bu sorunların nasıl ele alınması gerektiğini tartışmaktadır.

- *“Hastaya ait mahremiyet konuları yapay zeka da işlenebilir bunu etik değerlere zarar olarak görüyorum.”(K1)*
- *“Yapay zekanın hata payının olması ve sonuçta insan sağlığı üzerinde iş yaptığımız için geri dönülmez zararlar verebilir.”(K11)*
- *“Etik değerlerin her türlü konuda az da olsa zarara uğradığını düşünüyorum. Yapay zeka da bunlara katılabilir.”(K2)*
- *“İnsan gibi duygularının olmaması ve bunu hissedememesi karşındaki insana karşı vereceği tepkiyi ya da etik davranışı bilemeyebilir.”(K5)*

Bu araştırmada, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zeka kullanımına ilişkin algıları, beklentileri ve endişeleri derinlemesine incelenmiştir. Bulgular, üç ana kategori altında toplanmıştır. İlk kategori olan **"Yapay Zekaya Yönelik Algılar ve İkilemler,"** öğrencilerin yapay zeka teknolojilerini algılama, yorumlama ve bu teknolojilerle etkileşimde bulunma sürecinde ortaya çıkan çeşitli ikilemleri ifade etmektedir. İkinci kategori olan **"Yapay Zekaya Yönelik Beklentiler,"** öğrencilerin psikiyatri hemşireliğinde yapay zeka kullanımının hemşirelerin iş yükünü azaltacağına ve mesleğe yeni bir perspektif sağlayacağına ilişkin beklentilerini içermektedir. Son kategori olan **"Yapay Zekaya Yönelik Endişeler"** ise, yapay zeka kullanımının hasta-hemşire ilişkisi, etik değerler, mahremiyet gibi konularda olası endişeleri kapsamaktadır.

Literatür incelendiğinde, psikiyatri hemşireliği alanında öğrencilerin yapay zeka kullanımına ilişkin görüşlerini içeren çalışmaların oldukça sınırlı olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum, araştırmanın özgünlüğünü artırsa da, tartışma bölümünün sınırlı kaynaklarla yazılmasına neden

olmuştur. Mevcut çalışmaların genellikle tanımlayıcı nitelikte olduğu ve öğrencilerin yapay zeka hakkındaki görüşlerini ve önerilerini derinlemesine inceleyen nitel çalışmaların literatürde oldukça sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, tartışma bölümü, mevcut sınırlı literatür kapsamında mümkün olan en yakın araştırma sonuçlarıyla karşılaştırılarak yazılmıştır.

1. Yapay Zekaya Yönelik Algılar ve İkilemler

Bu başlık, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya ilişkin genel algılarını ve yaşadıkları ikilemleri yansıtmaktadır. Araştırma sonuçları, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya yönelik algılarının ve tutumlarının genellikle olumlu olduğunu, ancak bazı endişelerinin de olduğunu göstermektedir (Tablo 3). Bu sonuçlar, literatürde yapılan çeşitli araştırmalarla benzerlik göstermektedir. İntepeler ve ark. (2022) çalışmada, hemşirelerin yapay zeka konusundaki kaygı düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Ancak, etik ve yasal konuların endişe yaratabileceği belirtilmektedir.^{12,36} Lukić ve ark. (2023) tarafından yapılan çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya yönelik tutumlarının genellikle olumlu olduğu bulunmuştur.²⁸ Ancak, yapay zekanın pratik avantajlarına yönelik tutumlarında bazı olumsuzluklar gözlemlenmiştir. Diğer yandan, Kwak ve ark. (2022) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin yapay zeka konusundaki tutumlarının olumlu olduğu ortaya çıkmıştır.²⁷ Benzer şekilde, Sheela (2022) tarafından yapılan çalışmada da, hemşirelik öğrencilerinin çoğunluğunun olumlu bir tutuma sahip olduğu belirtilmektedir.²⁹ Labrague ve ark. (2023) yaptıkları çalışmada, öğrenci hemşirelerin yapay zeka teknolojisini benimsemeye yönelik orta düzeyde hazır olduklarını ancak teknolojiye erişimde orta düzeyde engellerle karşılaştıklarını bildirmişlerdir.²² Sonuç olarak, genel olarak hemşirelik öğrencilerinin yapay zekaya karşı olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Ancak, bazı endişelerin ve olumsuz tutumların da varlığına işaret edilmektedir. Bu nedenle, yapay zeka teknolojisinin hemşirelik

eğitimine ve uygulamasına entegrasyonu sürecinde bu endişelerin dikkate alınması ve giderilmesi önemlidir.

2. Yapay Zekaya Yönelik Beklentiler

Bu başlık, araştırma sonuçlarına dayanarak, öğrenci hemşirelerin psikiyatri hemşireliğinde yapay zeka kullanımının beklenen faydalarını ve bu teknolojinin mesleğe getireceği yeni bir bakış açısını umut ettiklerini yansıtmaktadır. Bu bulgular, hemşirelik müfredatında yapay zekâ derslerinin yer almasının önemini ve öğrencilerin bu alana olan ilgisini vurgulamaktadır. Ayrıca, Park ve ark. (2022) tarafından yapılan araştırma, öğrenci hemşirelerin yapay zeka görüşmelerine ilişkin algılarını değerlendirmiştir. Bu görüşmelerde elde edilen temalar, öğrencilerin yapay zekâyı yardımcı bir araç olarak gördüklerini ortaya koymuştur.²⁵ Bu sonuçlar, öğrencilerin yapay zeka konusundaki olumlu bakış açılarını ve bu teknolojinin mesleki uygulamadaki potansiyelini yansıtmaktadır. Taskiran (2023) tarafından gerçekleştirilen yarı deneysel araştırma, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekâ konusundaki görüşlerini ve kursların etkisini incelemiştir.⁷ Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu hemşirelik müfredatında yapay zekâ derslerinin yer alması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca, yapay zekaya yönelik verilen kursların öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini artırdığı sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, hemşirelik öğrencilerinin yapay zekâyı olan ilgisini ve bu alanda eğitim almanın önemini vurgulamaktadır. Mevcut araştırma sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, hemşirelik öğrencilerinin yapay zeka konusundaki genel algılarının olumlu olduğunu ve yapay zeka derslerine olan talebin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, mevcut araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir ve yapay zeka

konusunda öğrencilerin ilgi ve istekli olduklarını göstermektedir.

3. Yapay Zekaya Yönelik Endişeler

Bu başlık, öğrencilerin psikiyatri hemşireliğinde yapay zeka kullanımına ilişkin çeşitli endişelerini yansıtmaktadır. Yapılan araştırmalar, öğrencilerin yapay zeka teknolojilerinin sağladığı olanaklara karşı çeşitli endişeler taşıdıklarını ortaya koymuştur. Özellikle iletişim, etik değerler, bakım ve mahremiyet gibi kritik konularda endişelerin yoğun olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, Lukić ve ark. (2023) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin yapay zekaya yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğu tespit edilmiştir.²⁸ Ancak, bu olumlu tutumların yanı sıra yapay zeka kullanımının beraberinde getirebileceği etik ve mahremiyet konularında endişelerin bulunduğu belirtilmiştir. Park ve Jang (2023) tarafından gerçekleştirilen bir diğer çalışmada ise, hemşirelik öğrencilerinin yapay zeka kullanımında etik değerlere verilen önemin altı çizilmiştir.²⁵ Barrera ve ark. (2020) tarafından yapılan nitel araştırma da, yapay zeka destekli uygulamaların akut psikiyatrik hasta bakımında potansiyel avantajlarının olduğunu ortaya koymuştur.³⁷ Ancak, bu teknolojinin etik ve mahremiyet konularında hassas bir şekilde ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bulgular, yapay zeka kullanımının sağlayabileceği faydaların yanı sıra bu teknolojinin etik ve mahremiyet kaygılarının da önemli olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, yapay zeka teknolojisinin hemşirelik pratiğindeki rolü giderek artmaktadır. Ancak, bu teknolojinin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkan endişelerin de dikkate alınması gerekmektedir. Hemşirelik eğitiminde ve uygulamasında yapay zeka konusunda farkındalığın artırılması ve bu teknolojinin etik ilkelerle uyumlu bir şekilde kullanılmasının sağlanması önemlidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu nitel çalışma, hemşirelik öğrencilerinin psikiyatri hemşireliğinde yapay zekâ kullanımına yönelik algılarını, beklentilerini ve endişelerini derinlemesine incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla yapılan araştırmada, 3 ana kategori, 8 tema ve 27 alt tema belirlenmiştir. Araştırma sonuçları, öğrencilerin yapay zekâ teknolojilerinin klinik uygulamalardaki potansiyeline genel olarak olumlu bir algıya sahip olduklarını göstermektedir. Yapay zekâ kullanımının, hasta bakımı sürecini iyileştirebileceği, tanı ve tedavi süreçlerine katkı sağlayabileceği ve hemşirelerin iş yükünü azaltabileceği düşünülmektedir. Ancak, öğrencilerin yapay zekâ teknolojilerinin etik ve mahremiyet konularına ilişkin endişeleri bulunmaktadır. Bu endişeler, yapay zekâ sistemlerinin doğru kullanımının sağlanması, hasta gizliliğinin korunması ve teknolojiye bağımlılık gibi konularda dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda, yapay zekanın etik değerlere zarar verme riski ve duygusal eksiklik gibi konular özenle ele alınmalı ve sağlık hizmetlerinin kalitesi ile hasta güvenliği her zaman öncelikli olarak değerlendirilmelidir. Psikiyatri hemşireliğinde yapay zekâ kullanımının hemşirelik öğrencileri açısından öneriler şunlar olabilir:

- Psikiyatri hemşireliği eğitim programları, yapay zekâ teknolojileri ve uygulamaları hakkında güncellenmelidir.

• Öğrencilere etik prensipleri, mahremiyet konuları ve teknoloji kullanımının klinik uygulamalara entegrasyonu gibi konularda eğitim verilmelidir.

- Psikiyatri hemşireliği staj programları, öğrencilere yapay zekâ teknolojilerini klinik ortamda deneyimleme ve gözlemleme fırsatı sunmalıdır.
- Psikiyatri hemşireliği alanında çalışan profesyonellerin ve öğrencilerin, yapay zekâ teknolojileri konusunda sürekli eğitim ve gelişim fırsatlarına erişimini sağlayacak programlar oluşturulmalıdır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın bazı sınırlamaları bulunmaktadır. Yapay zekâ uygulamalarına yönelik algılar, beklentiler ve endişeler kültürel ve eğitimsel faktörlerden etkilenebilir, bu da farklı coğrafi ve kültürel bağlamlarda farklılıklar yaratabilir. Bu nedenlerle, elde edilen sonuçların diğer hemşirelik eğitimi programları veya ülkelerle kıyaslanabilirliği sınırlı olabilir. Ayrıca, örneklem seçimi yöntemi ve araştırma tasarımı gibi faktörlerin sonuçları etkileyebileceği unutulmamalıdır. Bu nedenle, gelecekteki çalışmalarda bu kısıtlılıkların göz önünde bulundurulması ve daha kapsamlı bir yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. O'Connor S, Yan Y, Thilo FJ, Felzmann H, Dowding D, Lee JJ. Artificial intelligence in nursing and midwifery: a systematic review. *Journal of Clinical Nursing* 2023; 32(13-14): 2951-2968. <https://doi.org/10.1111/jocn.16478>.
2. Chang CY, Jen HJ, Su WS. Trends in artificial intelligence in nursing: impacts on management. *Journal of Nursing Management* 2022; 30(8): 3644-3653. <https://doi.org/10.1111/jonm.13770>.
3. Higgins O, Short BL, Chalup SK, Wilson RL. Artificial intelligence (AI) and machine learning (ML) based decision support systems in mental health: an integrative review. *International Journal of Mental Health Nursing* 2023; 32(4): 966-978. <https://doi.org/10.1111/inm.13114>.
4. Gülirmak Güler K, Şen Atasayar B. The relationship between nursing students' attitudes toward artificial intelligence and their creative personality traits. *International Nursing Review* 2025; 72(1), e70008. <https://doi.org/10.1111/inr.70008>.
5. Alowai, SA, Alghamdi SS, Alsuhbany N, Alqahtani T, Alshaya AI, Almohareb SN, et al. Revolutionizing healthcare: the role of artificial intelligence in clinical practice. *BMC Medical Education* 2023; 23(1): 689. <https://doi.org/10.1186/s12909-023-04698-z>.
6. An R, Chang GM, Fan YY, Ji LL, Wang XH, Hong, S. Machine learning-based patient classification system for adult patients in intensive care units: a cross-sectional Study. *Journal of Nursing Management* 2021; 29: 1752-1762. <https://doi.org/10.1111/jonm.13284>.
7. Taskiran N. Effect of artificial intelligence course in nursing on students' medical artificial intelligence readiness: a comparative quasi-experimental study. *Nurse Educator* 2023;48(5): E147-E152. <https://doi.org/10.1097/NNE.0000000000001446>.
8. Abuzaid MM, Elshami W, Fadden SM. Integration of artificial intelligence into nursing practice". *health and technology* 2022; 12(6): 1109-1115. <https://doi.org/10.1007/s12553-022-00697-0>.
9. Rogan J, Bucci S, Firth J. Health care professionals' views on the use of passive sensing, ai, and machine learning in mental health care: systematic review with meta-synthesis. *JMIR Mental Health* 2024;11: e49577. <https://doi.org/10.2196/49577>.
10. Robert N. How artificial intelligence is changing nursing. *Nursing Management* 2019; 50(9): 30-39. <https://doi.org/10.1097/01.NUMA.0000578988.56622.21>.
11. Günday HM. An Examination Of The Utilization Of Artificial Intelligence In Diagnostic Practices In Terms Of Legal Liability . *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Hukuku Sempozyumları - III. Bilişim Hukuku Sempozyumu*; 2024; (27-28). Ankara, Türkiye.
12. Nashwan AJ, Gharib S, Alhadidi M, El-Ashry AM, Alamgir A, Al-Hassan M, et al. Harnessing artificial intelligence: strategies for mental health nurses in optimizing psychiatric patient care. *Issues in Mental Health Nursing* 2023; 44(10):1020-1034. <https://doi.org/10.1080/01612840.2023.2263579>.
13. Zhang M, Scandiffio J, Younus S, Jeyakumar T, Karsan I, Charow R, et al. The adoption of AI in mental health care-perspectives from mental health professionals: qualitative descriptive study. *JMIR Formative Research* 2023; 7(1): e47847. <https://doi.org/10.2196/47847>.
14. Salcedo ZBV, Dharma IDAEP, Ratsameemonthon C, Setiyani RY. Artificial intelligence and mental health issues: a narrative review". *Journal of public health sciences* 2023; 2(02): 58-65. <https://doi.org/10.56741/jphs.v2i02.28>.
15. Ediboğlu GO. Yapay zekanın insan zekasına psikoterapötik yaklaşımı. *Çukurova Tıp Öğrenci Dergisi* 2023; 3(1): 12-18.
16. Woodnutt S, Allen C, Snowden J, Flynn M, Hall S, Libberton P, Purvis F. Could artificial intelligence write mental health nursing care plans?. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 2024; 31(1): 79-86. <https://doi.org/10.1111/jpm.12965>.
17. Thakkar A, Gupta A, De Sousa A. Artificial intelligence in positive mental health: a narrative review. *Frontiers in Digital Health* 2024; 6: 1280235. <https://doi.org/10.3389/fdgh.2024.1280235>.
18. Gültekin M, Şahin M. The use of artificial intelligence in mental health services in Turkey: What do mental health professionals think?. *cyberpsychology. Journal of Psychosocial Research on Cyberspace* 2024;18(1): <https://doi.org/10.5817/CP2024-1-6>.
19. Hwang GJ, Tang KY, Tu YF. How artificial intelligence (ai) supports nursing education: profiling the roles, applications, and trends of ai in nursing education research (1993-2020). *Interactive Learning Environments* 2024; 32(1): 373-392. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2086579>.
20. Park SY, Park M, Choi NY, Park SJ. A study on the artificial intelligence interview experience of nursing students in The COVID-19 situation. *Nursing Practice Today* 2022; 9(3): 221-233. <https://doi.org/10.18502/npt.v9i3.10224>.
21. Yahagi M, Hiruta R, Miyauchi C, Tanaka S, Taguchi A, Yaguchi Y. Comparison of conventional anesthesia nurse education and an artificial intelligence chatbot (ChatGPT) intervention on preoperative anxiety: a randomized controlled trial. *Journal of PeriAnesthesia Nursing* 2024; <https://doi.org/10.1016/j.jopan.2023.12.005>.
22. Labrague LJ, Aguilar-Rosales R, Yboa BC, Sabio JB. Factors influencing student nurses' readiness to adopt artificial intelligence (AI) in their studies and their perceived barriers to accessing ai technology: A cross-sectional study. *Nurse Education Today* 2023; 130: 105945. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2023.105945>.
23. Günday HM. Psikiyatristin Hukukî Sorumluluğu. Ankara: Yetkin Yayınları: 2015.
24. Günday HM. Psikiyatristin Hukukî Sorumluluğu: Psikoterapilerde Tedavi Yükümlülüğünün İhlali. In *Mediterranean International Conference on Social Sciences by UDG*; 2017, (311). Podgorica/ Karadağ.
25. Park S, Jang I. The impact of nursing students' biomedical and artificial intelligence ethical awareness, ethical values, and professional self-concept on their ethical decision-making confidence. *The Journal of Korean Academic Society of Nursing Education* 2023; 29(4): 371-380. <http://doi.org/10.5977/jkasne.2023.29.4.371>.
26. De Gagne JC. The state of artificial intelligence in nursing education: past, present, and future directions. *International Journal Of Environmental Research and Public Health* 2023; 20(6): 4884. <https://doi.org/10.3390/ijerph20064884>.
27. Kwak Y, Ahn JW, Seo YH. Influence of AI ethics awareness, attitude, anxiety, and self-efficacy on nursing students behavioral intentions. *BMC Nursing* 2022; 21(1): 267. <https://doi.org/10.1186/s12912-022-01048-0>.
28. Lukić A, Kudelić N, Antičević V, Lazić-Mosler E, Glunčić V, Hren D, Lukić IK. First-year nursing students' attitudes towards artificial intelligence: cross-sectional multi-center study. *Nurse Education in Practice* 2023; 71: 103735. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2023.103735>.
29. Sheela J. (2022). Attitude of nursing students towards artificial intelligence. *International Journal of Science & Healthcare Research* 2022; 7(2): 344-347. <https://doi.org/10.52403/ijshr.20220447>.
30. Guest G, Namey E, Chen M. A simple method to assess and report thematic saturation in qualitative research. *PloS One* 2020; 15(5): e0232076. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0232076>.
31. Ness TM, Munkejord MC. Being connected to nature, reindeer, and family: findings from a photovoice study on well-being among older south sami people. *International Journal of Circumpolar Health*, 2021; 80(1), 1936971. <https://doi.org/10.1080/22423982.2021.1936971>.
32. Colaizzi PF. In: *Existential phenomenological alterations for psychology*. Editör. VALLE R, KİNG M. *Psychological Research*

As The Phenomenologist Views It". İngiltere: Oxford University Press. 1978; s (48-71).

33. Ulutaşdemir N, Ay H, Göçmen A., Uzun S, Kulakaç N. Needs of caregivers of patients with palliative neurological problems: a qualitative study. Current Psychology 2023; 42(10): 8471-8477. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-03800-w>.

34. Yıldırım A, Şimşek H. Qualitative Research Methods in Social Sciences. Ankara: Seçkin Publishing; 2016.

35. Lincoln YS, Guba EG.. Naturalistic Inquiry. Beverly Hills, CA: Sage; 1985

36. İntepeler Ş.S, Çınar GG, Akbaş E. (2022). Artificial Intelligence Anxiety of Nurses and Associated Factors. 2. Ulusal, 1. Uluslararası Hemşirelikte Yönetim Kongresi; 2022; (44). İzmir, Türkiye.

37. Barrera A, Gee C, Wood A, Gibson O, Bayley D, Geddes J. Introducing artificial intelligence in acute psychiatric inpatient care: qualitative study of its use to conduct nursing observations. BMJ Ment Health 2020; 23(1): 34-38. <https://doi.org/10.1136/ebmental-2019-300136>.